



# **SOCIÁLNA POISŤOVŇA**

Materiál predkladaný na 5/21 zasadnutie  
Dozornej rady Sociálnej poisťovne  
konané dňa 5. októbra 2021

## **10**

### **INFORMÁCIA O UPLATŇOVANÍ ZMENENÉHO POSTUPU V OBLASTI TVORBY PLÁNU VONKAJŠÍCH KONTROL V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI**

**Dôvod predloženia:**

uznesenia Dozornej rady  
Sociálnej poisťovne č. 63/06/20  
zo dňa 6. októbra 2020

**Materiál obsahuje:**

1. Návrh uznesenia Dozornej rady Sociálnej poisťovne
2. Predkladaciu správu
3. Informáciu o uplatňovaní zmeneného postupu v oblasti tvorby plánu vonkajších kontrol v Sociálnej poisťovni

**Materiál predkladá:**

Ing. Juraj Káčer  
generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne

**Návrh uznesenia**  
**Dozornej rady Sociálnej poisťovne**

**Dozorná rada Sociálnej poisťovne**

**berie na vedomie**

informáciu o uplatňovaní zmeneného postupu v oblasti tvorby plánu vonkajších kontrol v Sociálnej poisťovni.

## **Predkladacia správa**

Informácia o uplatňovaní zmeneného postupu v oblasti tvorby plánu vonkajších kontrol v Sociálnej poisťovni sa predkladá na zasadnutie Dozornej rady Sociálnej poisťovne v súlade s vecným a časovým plánom činnosti Dozornej rady Sociálnej poisťovne v roku 2021, úloha vyplynula z uznesenia č. 63/06/20 prijatého Dozornou radou Sociálnej poisťovne zo dňa 6. októbra 2020.

## INFORMÁCIA O UPLATŇOVANÍ ZMENENÉHO POSTUPU V OBLASTI TVORBY PLÁNU VONKAJŠÍCH KONTROL V SOCIÁLNEJ POISŤOVNI

Dodatkom č. 1 ku kontrolnému poriadku Sociálnej poisťovne s účinnosťou od 20. októbra 2020 bol zmenený čl. 2 odsek 4 Kontrolného poriadku Sociálnej poisťovne, na základe ktorého došlo k centralizácii tvorby plánu vonkajších kontrol v Sociálnej poisťovni. V tejto súvislosti uvádzame nasledovnú informáciu o uplatňovaní zmeneného postupu.

### 1. Tvorba a plnenie plánu kontrol

**Plán vonkajších kontrol na 1. polrok 2021** bol vypracovaný centrálnou odborom kontroly a sťažností, oddelením vonkajšej kontroly, Sociálnej poisťovne ústredie (ďalej len „ústredie“) pre každú pobočku Sociálnej poisťovne osobitne.

Plán na 1. polrok 2021 tvorilo:

70 % subjektov naplánovaných ústredím v zmysle interného predpisu v nasledovnom zložení:

- zamestnávateľia – dlžníci, ktorí nezaplatili poisťné, resp. opakovane si neplnia svoje odvodové povinnosti a sú aktívni vo svojej činnosti, resp. činnosť ukončili v priebehu posledných šiestich kalendárnych mesiacov,
- problematickí zamestnávateľia – ktorí nepredkladajú mesačné výkazy poisťného a príspevkov/výkazy poisťného a príspevkov, alebo si neplnia prihlasovacie povinnosti,
- zamestnávateľia, u ktorých doposiaľ nebola vykonaná vonkajšia kontrola za posledné 2 roky, prípadne vôbec (preventívna kontrola).

30 % subjektov navrhnutých pobočkami, u ktorých potreba vykonať vonkajšiu kontrolu vyplývala z vlastnej činnosti pobočky, a to subjekty:

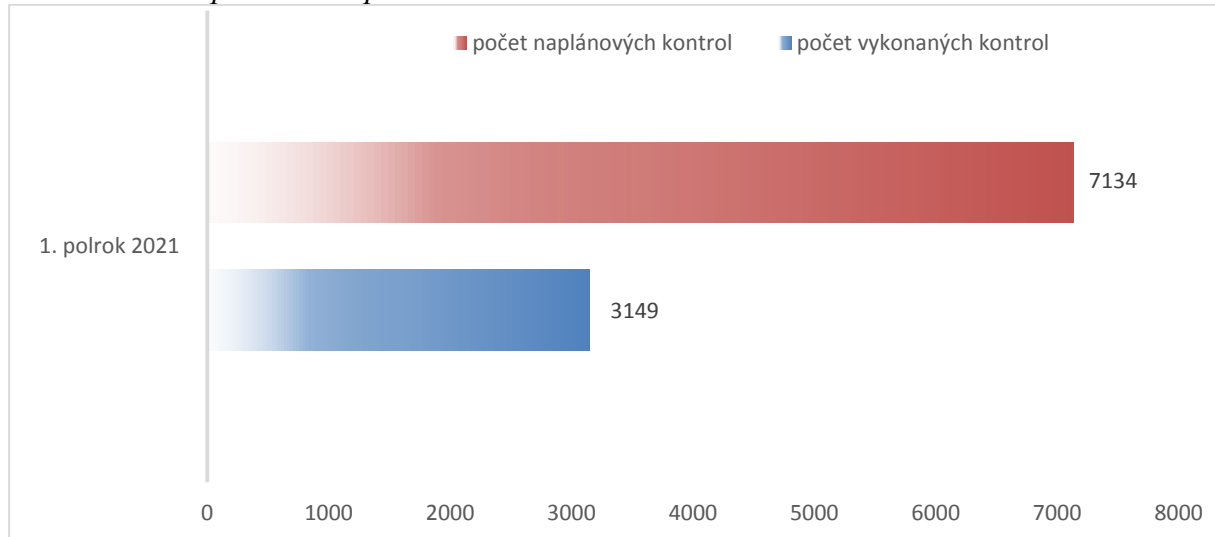
- ktoré boli zaradené do plánu vonkajších kontrol na rok 2020, avšak nebola kontrola u nich vykonaná z dôvodu prerušenia výkonu všetkých vonkajších a vnútorných kontrol od 18. marca 2020 (presun kontrol). Zamestnanci kontroly posilnili iné najzaťaženejšie útvary,
- ktoré platia poisťné priebežne, ale pobočka na základe podnetu získala informáciu, resp. nadobudne podozrenie, že vymeriavacie základy sú vykazované v nesprávnych nižších sumách,
- ktoré si plnia prihlasovacie povinnosti spätne (s oneskorením viac ako 14 dní), čo môže súvisieť s úverovým podvodom alebo účelovou manipuláciou s cieľom získania dávky zo sociálneho poistenia, a pod.,
- na podnet útvaru vymáhania, ak nie je možné prihlásiť pohľadávku do konkurzu a reštrukturalizácie (neukončená registrácia, nepredloženie výkazu).

Plán obsahuje v priemere 6 kontrol na jedného kontrolóra za mesiac (12 kontrol na 1 zamestnanca mesačne, nakoľko 1 kontrolu vykonávajú minimálne 2 zamestnanci), pričom boli zohľadnení zamestnanci, ktorí boli v adaptačnej príprave (0,5 zamestnanca).

Vyššie uvedeným spôsobom bolo do plánu na 1. polrok 2021 vybraných 7 134 subjektov na výkon vonkajšej kontroly. Z tohto počtu bolo pobočkami vykonaných (ukončených) 3 149 kontrol (Graf 1). Okrem plánovaných kontrol pobočky vykonali operatívne na základe podnetu ďalších 808 mimoriadnych kontrol. Celkom bolo v 1. polroku 2021 vykonaných 3 957 kontrol.

Plnenie plánu na nízkej úrovni (44%) bolo zapríčinené plnením iných prioritných úloh zamestnancami kontroly, najmä výpomocou dávkovým útvaram počas zvýšeného náporu žiadostí o pandemické dávky. Za 1. polrok 2021 po zohľadnení výpomoci vykonávalo vonkajšiu kontrolu v priemere 104,30 zamestnancov (priemer za minulé roky 213 zamestnancov).

Graf 1 *Plnenie plánu na 1. polrok*



**Do plánu vonkajších kontrol na 2. polrok 2021** boli presunuté nezačaté kontroly z 1. polroku 2021, ktoré nebolo možné z objektívnych príčin začať vykonávať do 30. júna 2021.

Pri výbere subjektov na kontrolu na 2. polrok 2021 ústredie postupovalo podľa rovnakých kritérií ako na 1. polrok 2021. V prípade, ak pobočka nenavrhol subjekty do plánu z vlastnej činnosti v objeme 30%, zostávajúce kontroly boli doplánované oddelením vonkajšej kontroly, ústredie. Celkom bolo vybraných 6 792 subjektov na výkon vonkajšej kontroly.

Pri tvorbe plánov oddelením vonkajšej kontroly, ústredie sa vyskytli problémy technického charakteru súvisiace s tvorbou zostáv adeptov na kontrolu v Informačnom systéme jednotného výberu poisťného (ďalej len „IS JVP“) – potreba stiahnutia 144 zostáv ústredím (4 za každú pobočku), čo spôsobovalo blokovanie prác aj ostatných útvarov Sociálnej poisťovne využívajúcich údaje z IS JVP.

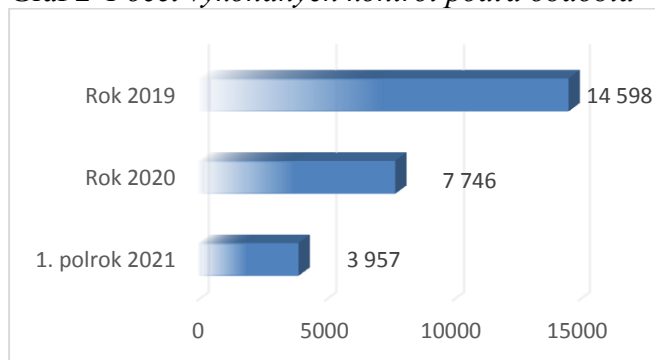
Na základe zadaných kritérií výberu subjektov zo zostáv nebolo možné jednoznačne vybrať vhodné subjekty na výkon kontrol, nakoľko zostava obsahovala subjekty, u ktorých aktuálne prebiehali opatrenia neumožňujúce výkon vonkajších kontrol, ako napríklad trestné oznámenia. Z uvedeného dôvodu bola potrebná manuálna kontrola jednotlivých subjektov v systéme (počas tvorby plánu kontrol bolo potrebné jednotlivo preveriť každý subjekt zaradený v zostave z IS JVP, či spĺňa všetky kritéria v zmysle vnútorných predpisov a či neexistuje objektívna prekážka výkonu kontroly), čo značne zaťažovalo personálne kapacity ústredia. V prípade, ak subjekt zo zostáv nespĺňal kritéria na zaradenie do plánu, bolo potrebné dodatočne vyhľadať náhradný subjekt, ktorý by vyhovoval výberovým podmienkam. Uvedené problémy sú v štádiu riešenia.

## 2. Porovnanie výsledkov vonkajších kontrol 2019 - 2021

Celkový počet vykonaných kontrol na základe plánu a mimo plán (podnety) v 1. polroku 2021 bol 3 957, z toho v 88 % bolo ukončených protokolom o výsledku kontroly (zistené porušenie zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov). Za uvedené obdobie bolo zistených 88 729 takýchto porušení.

V predchádzajúcom období (roky 2019 a 2020) sa percento kontrol so zistenými chybami pohybovalo v rozpätí 70 – 75 %.

Graf 2 Počet vykonaných kontrol podľa obdobia



Z porovnania ukazovateľov uvedených tabuľke 1, týkajúcich sa predkladania výkazov na základe kontroly vyplynulo, že v 1. polroku 2021 väčšie % zamestnávateľov predložilo výkaz na základe kontroly, čo môže mať kauzálnu súvislosť so zmenou tvorby plánu. Zároveň vzrástla priemerná suma poistného vyplývajúca z dodatočne predložených mesačných výkazov a výkazov poistného na základe kontroly.

Tabuľka 1 Prehľad ukazovateľov týkajúcich sa predkladania výkazov na základe kontroly

	Počet zam., ktorí predložili MVP a VP až na základe kontroly	Počet predložených MVP a VP pri kontrole	Suma poistného z predložených MVP a VP (pri kontrole) v EUR
2019	1 940	5 059	1 576 329
% zastúpenie/priemerný počet na 1 kontrolu/ suma na 1 kontrolu	13%	2,6	812,5
2020	962	2 683	1 007 886
% zastúpenie/priemerný počet na 1 kontrolu/ suma na 1 kontrolu	12%	2,8	1 047,7
2021	691	1 417	951 973
% zastúpenie/priemerný počet na 1 kontrolu/ suma na 1 kontrolu	17%	2,1	1 377,7

Suma predpísaného poistného na základe kontroly na 1 vykonanú kontrolu mierne vzrástla, čo môže mať súvislosť s väčším počtom predložených výkazov počas kontroly. Uhradené poistné na základe kontroly (zahŕňa aj nepredpísané poistné) medziročne mierne klesá.

Tabuľka 2 *Prehľad súm predpísaného poistného a uhradeného poistného na základe kontroly*

	<b>Suma poistného predpísaného po kontrole v EUR</b>	<b>Uhradené poistné na základe kontroly v EUR</b>
2019	<b>2 171 948,57</b>	<b>5 707 555,46</b>
priemer na 1 kontrolu	<b>148,78</b>	<b>390,98</b>
2020	<b>904 309,77</b>	<b>2 638 580,83</b>
priemer na 1 kontrolu	<b>116,75</b>	<b>340,64</b>
2021	<b>521 185,02</b>	<b>1 275 665,23</b>
priemer na 1 kontrolu	<b>131,71</b>	<b>322,38</b>

Z vyššie uvedených štatistických ukazovateľov, však nie je možné jednoznačne určiť mieru vplyvu zmeny spôsobu plánovania vonkajších kontrol, nakoľko sa kontroly nevykonávali kontinuálne ako v minulom období a nie je presne určená miera vplyvu pandémie na plnenie povinností zamestnávateľov voči Sociálnej poisťovni.

---

## ZÁVER

Zmenou spôsobu tvorby plánu sa zabezpečila nestrannosť, objektívnosť a transparentnosť pri výbere subjektov na výkon vonkajšej kontroly, ďalej úspora pracovného času riaditeľov a vedúcich zamestnancov pobočiek. Zároveň sme zaznamenali zvýšenie prácnosti a náporu na personálnu kapacitu oddelenia vonkajšej kontroly, ústredia, z dôvodu manuálnej tvorby plánu kontrol a z dôvodu absencie plnej automatizácie tvorby plánu vonkajších kontrol.

Sociálna poisťovňa bude pracovať na odstránení technických problémov, buď formou zmenovej požiadavky zadanej zhotoviteľovi alebo riešením novým Informačným systémom (IS) Kontroly s napojením na zdrojové údaje v inom IS.

Plnenie plánu za 1. polrok 2021 bolo na úrovni 44% z dôvodu pandémie, pričom nedostatky boli zistené u 88% subjektov.